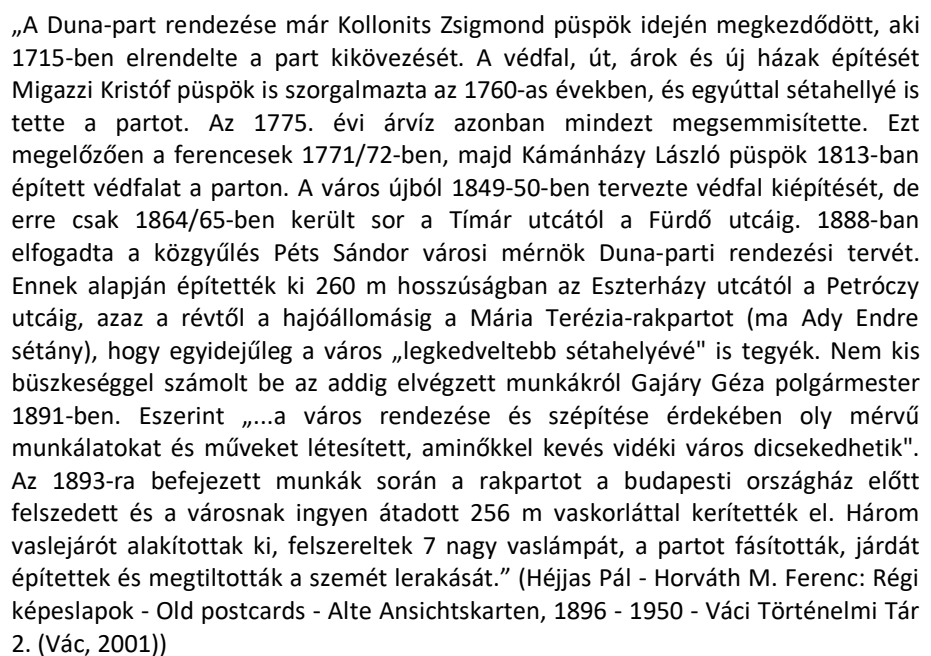
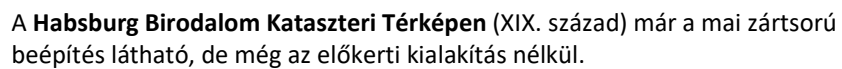

TÖRZSKÖNYV 15.12.*a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására*

1. A védett érték megnevezése:		Hübschl-féle előkertek és kerítések
2. Helye:	cím:	Vác, Ady Endre sétány (korábban: 18. sz. Alsó-Duna sor; 1841 Al Duna sor, 1888-tól Mária Terézia rakpart)
	helyrajzi szám:	3115, 3117/1, 3118/1, 3119/1, 3120, 3123, 3124, 3126, 3129, 3130
	SZT kivonat:	
3. A védelmet megállapító rendelet:		30/2023. (VII.12.) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) b) az építmény része: kerítés, előkert kialakítás
5. A védett érték rendeltetése:		előkertek és kerítések
6. TKR szerinti besorolás:		Hagyományőrző településközpont

7. Egyéb védelem:	 - helyi védett terület: Belváros, törzsszám: 2.0.2. - látványvédelem - régészeti lelőhellyel érintett -tájvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete
8. A védelem indoklása:	Az egységes Duna-parti korzó hangulatának megőrzése érdekében védendő.
9. A védett érték leírása:	A zárt sorú beépítésű lakóházak előtt egységesen kialakított előkert és az azt lezáró kerítés. Eredeti állapotában a kerítés lábazata és oszlopai beton szerkezetűek, lábazata naszályi ciklopkő burkolatú. A kerítéselemek és kapuk haidekker típusúak. Az oszlopok tetején beton virágtartók találhatók.
10. Értékleltár:	
11. Építéstörténet:	Térképi megjelenítés: Az épületek tömbje Magyarország Első Katonai Felmérése (1782-1785) térképen jól kivehetőek. A térkép részletezettségéből adódóan itt a házak ábrázolása még nem látható. A Második Katonai Felmérés (1819-1896) már ábrázolja a házakat, de itt még nem látható a jelenlegi beépítés.

Az 1910-es évekből származó képeslapok ezt az állapotot mutatják be.

A Váci Hírlap 1933. 18. számában már ír a Márai Terézia rakpart rendezésének folytatásáról, melyre Váczy Hübschl Kálmán műszaki tanácsos és Markó József mérnök tervei alapján valósul majd meg.

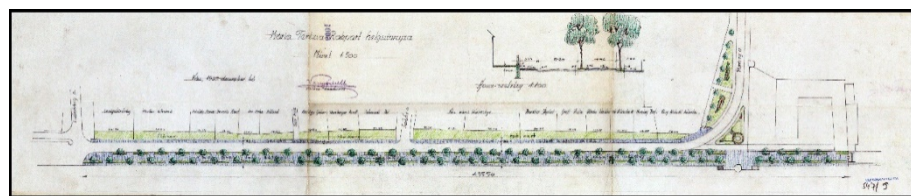
Az 1933-as évben elkészült a kocsiót kockakővel való burkolása, mely a korabeli sajtó tanulsága szerint a városlakókat nem töltötte el meglelégedéssel:

„Ezt a magában álló gyönyörű szépséget, amit hivatalosan Mária Terézia rakpartnak hívnak, a város két évvel ezelőtt rendeztette ínségmunkával. De milyen balul

sikerült! A vasrács mellett és a fák között agyagos út készített, amelyről porfelhőket szed fel már a lenge szellő is. Úttesttét, melyre egyenesen rákiváncsozott a váci aszfalt, — mert hiszen hol legyen csend, ha nem a pihenő és üdülőhelyen — összeszedett használt kockakövekkel rakták ki, melyek két év alatt kátyussá váltak és az áthaladó kocsik utasai, a korzó sétálói együtt szenvednek a pokoli zajtól. Az útszabályozás miatt a gyalogjáró néhol husz-nyolcvan centiméterre is kiemelkedik, oldala porlad és szaporítja a port és a piszkot a dunaparton. Nagy az elkeseredés nemcsak a duna-parti lakók, hanem a dunapartot felkereső, üdülni vágyók között is, az elrontott korzó miatt.” (Váci Hírlap 1934. 83. szám: „Gavallér a város 15 háztulajdonossal a Dunaparton”)

1934. novemberében készült el a terv a Márai Terézia rakpart (9512/1 hrsz) ingatlan megosztásáról.

A már az előkerteket is megjelenítő helyszínrajz a rakpartról 1935 decemberéből való. Ezen látható a tervezett utcakeresztmetszet rajza is.

A beruházás keretén belül a ház előtti közterületszakaszokat a háztulajdonosoknak meg kellett vásárolni, de a város cserébe a megvásárolt területet az által készített terveknek megfelelően kivitelezte is. Egységes terméskő támfal készült a virágágyások számára, az előkerti kerítés vasbeton oszlopain további vázákat, illetve szükség szerint villanyoszlopokat helyeztek el. A kerítésbetétek, illetve a bejárat kiskapuk Heidekker ráccsal készültek. Az előkertek kialakításán túl megvalósult még az út aszfaltburkolata is.

A városrendezési beruházás célja volt, hogy Vác egyik legfontosabb pihenőterületét rendezze, a városhoz méltó megjelenést adjon neki, hogy a városlakók azt szívesen használják, és idevonzza a látogatókat: „és ha egyszer végre rendbehozzák, a Mária Terézia-rakpart igazán látványosságzámba fog menni.”

Képeslap 1950-ből

12. Állapotfotók:

Állapotfotó 1950.:

Állapotfotók 2021.:

13. Jelenlegi állapot leírása:

2021.: A 30-as években kialakított egységes arculatot nem sikerült megőrizni. Az utóbbi években mindig az aktuális divathoz igazodva kezdték átalakítani az egyes előkereteket. A jól kitalált, szépen megformált utcakép folyamatosan sérül. A védelem célja a meglévő elemek megőrzése, illetve az eltűnt, átalakított kerítés, illetve előkertszakaszok visszaépítése. A megmaradt eredeti szakaszok is igénylik a felújítást. A helyi építési szabályzat tiltja az előkertekbe való építést.

elbontott, de arányaiban helyesen visszaépített kerítésszakasz

elbontott, átépített kerítésszakasz, stílusában a szomszédoktól elütő megjelenéssel

elbontott előkert

elbontott, beépített előkert

14. <i>Felújítási javaslat:</i>	2022: A Duna-parti zöldfelületek, virágoskeretek megtartása az egységes utcaképi megjelenés továbbra is fenntartandó. A még meglévő eredeti kerítéselemek megtartása, helyreállítása támogatandó. Helyreállítandó a 3117/1, 3120 és 3123 hrsz-ú ingatlanok előkert kerítése.
15. <i>Felújítási támogatás:</i>	-